

Posudek vedoucí diplomové práce:

Metodika výuky vybraných gramatických konstrukcí českého jazyka pro cizince na vstupní úrovni

Autorka práce: Bc. Varvara Ponomareva

Vedoucí práce: Mgr. Svatava Škodová, Ph.D.

Téma práce:

Diplomová práce se věnuje tématu možnosti prezentace pádového systému jmen pro jinojazyčné mluvčí. V teoretické části autorka rekapituluje dosavadní zpracování pádového systému, ale i teoretické texty k tomuto tématu, a to jak z hlediska popisu pro rodilé mluvčí, tak pro cizince. V této části velmi kladně hodnotím, že autorka pouze nevypisuje jednotlivé přístupy, ale je schopna kritického přístupu a vlastního zpracování přehledu, který jí následně slouží jako východisko pro vlastní přístup. Již samotný přehled dosavadních koncepcí v prezentaci pádového systému hodnotím jako přínosný.

Zásadní částí práce je část praktická, ve které autorka prokazuje vysokou schopnost abstraktního uvažování o jazyce, ale i schopnost transformace teoretické koncepce do podoby praktického učebního materiálu. V této části diplomantka vytvořila teoretickou alternativu k velkému množství tradičních deklinačních paradigmat a tzv. vzorů, které také představují velké množství mnohdy homonymních koncovek, a vytvořila zcela odlišný systém postavený na tvarové homonymii koncovek ohebných slovních druhů. Podařilo se jí odhlédnout od tradičního zpracování vzorů a vytvořit systém stojící na odlišném základě, který však zachycuje totéž. Vytvořený systém je z hlediska osvojení nepochybně jednodušší, a to jak z hlediska možnosti pochopení celého systému pro žáky s typologicky odlišným mateřským jazykem, který nedisponuje pádovým systémem, tak z hlediska možnosti zapamatování si daného systému a jeho užití při tvorbě vět.

Velkým přínosem práce jsou zpracované tabulky zachycující pádový systém češtiny, v nichž byla diplomantka schopna použít kognitivních principů zapamatování si abstraktní informace a jejího následného využití jedincem.

Ačkoliv je zřejmé, že diplomantka náleží k verbálně úsporným autorům, pokládám její vysvětlující komentáře za dostatečně návodné pro pochopení celé tabulárně prezentované koncepce.

Mé doporučení autorce se vztahuje k popisu postupu při práci s tabulkami (s. 39). Pro českého rodilého mluvčího, který se v rámci školního vzdělávání setkává s tradičním popisem paradigmatického systému češtiny, není jednoduché nahlédnout danou problematiku tak, jak ji autorka koncipovala. Domnívám se proto, že je třeba, aby samotná metodika výuky podle dané koncepce byla podrobněji promyšlena a popsána.

Je třeba zdůraznit, že autorka práce při zpracování tématu dokázala zúročit jednak svou zkušenost jinojazyčného mluvčího, který prošel procesem učení se českému paradigmatickému systému, jednak zkušenost bohemisty, který tento systém studoval z teoretického hlediska a jednak i učitele češtiny pro cizince, který se musí metodicky vyrovnat s prezentací pádového systému. Všechny tyto tři pohledy na pádový systém češtiny jsou v práci zastoupeny a věřím, že přispěly k jeho zajímavému zpracování.

Hodnotící kritéria

Při celkovém hodnocení dané magisterské práce jsem zohlednila následující kritéria:

A. Obsahová

V práci jsou konkrétně vymezeny základní a dílčí cíle, které jsou v koncepci práce patřičně rozpracovány.

Práce bez výhrad splňuje cíle zadání.

Předmět práce je patřičně vymezen a je využito odpovídajících metodologických postupů.

Patřičně je využívána primární a sekundární literatura. Je využita odborná literatura psaná v češtině, ruštině a angličtině.

Výstupy výzkumných částí jsou adekvátně syntetizovány; je o nich diskutováno.

V práci jsou formulovány jasné závěry, které se vztahují ke koncepci práce a ke stanoveným cílům.

B. Formální

Práce adekvátně využívá odbornou terminologii a vymezuje hlavní pojmy.

Práce vykazuje standardní poznámkový aparát a jednotný způsob citací v rámci práce. Práce je typograficky jednotná.

Studující dodržuje jazykovou normu a text je stylisticky poměrně jednotný.

Ačkoliv je zřejmé, že práce prošla jazykovou korekturou, přesto v ní zůstaly některé drobné pravopisné a gramatické (resp. slovosledné) nedostatky, které však zásadně nebrání percepci textu.

Text je soudržný, srozumitelný a argumentačně podložený.

C. Přínos práce

Práci považuji z hlediska tvůrčího přístupu studujícího za odpovídající standardům kladeným na magisterskou práci.

Využití pro praxi: Práci pokládám za velmi přínosnou pro metodiku výuky pádového systému češtiny. Práce konzistentně navazuje na zkoumání vedená v Ústavu bohemistických studií, zvl. na přístup k výuce pádového systému dr. Comfortiové.

Celkové hodnocení práce:

Práce odpovídá standardům kladeným na diplomové práce. Doporučuji ji proto k obhajobě.

Návrh klasifikačního stupně: Výborně

Další náměty pro obhajobu:

- V rámci práce pracujete s formalizací dané problematiky. Z uvedené literatury je však zřejmé, že jste se zabývala i sémantickou rovinou. V rámci obhajoby osvětlíte, zda sémantickou rovinu pokládáte pro prezentaci pádového systému za nepodstatnou, nebo zda je potřeba, aby příslušná formalizace jevu byla rozpracována i explanací sémantickou.
- V rámci obhajoby uveďte postup, kterým jste došla k Tabulce 4 na s. 26.